

ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ Оформени са приблизително **три вълни** на интереси към теорията на икономическия растеж и **произтичащите от нея модели и методи** за неговото измерване и оценка през последните петдесет години. **Първата вълна** се свързва с работите на Harrod и Domar. **Втората вълна** е създаването на неокласическия модел. **Третата вълна** е преодоляването на пропуските в неокласическия модел.

В модела на Harrod-Domar се допуска, че спестяванията и реализираните инвестиции са пропорционални на производството и дохода. Темпът на икономическия растеж е произведение от отношенията инвестиции-производство и производство-капитал. Ако производителността на труда нараства с темп m , а работната сила нараства с темп n , тогава производството ще се увеличава средно с темп $m+n$. Темпът на растежа трябва да удовлетворява условието да бъде равен на произведението от отношенията спестявания-инвестиции (s) и производство-капитал (a), т.е. $s.a = m.n$. В това равенство участват 4 параметъра, които са независими помежду си.

В стандартния неокласически модел (втората вълна) отношението производство-капитал a се приема като ендогенна променлива. Тогава растежът на производителността на труда m ще има ендогенен компонент, свързан с промените на силата (възможностите) на капитала. Като екзогенен компонент остава технологическият прогрес.

Третата вълна е резултат от стремежа да се преодолеят пропуските и недостатъците в неокласическия модел. Когато се приеме, че отношението производство-капитал a е ендогенна променлива, тогава растежът на производителността m ще има също ендогенен компонент приблизително приет като технологичен прогрес. Според Solow (1994, с. 47) "възможността за нарастване на отношението производство-капитал чрез заместване на труда вместо капитала е удобно и чувствително средство. Приложеният механизъм на натъкмяване е правдоподобен и известен. Ако $s.a - m > n$, тогава може да се очаква отношението заплата-наети да нараства, а фирмите, минимизиращи разхода, ще заместят капитала вместо труда. Отношението производство-капитал би трябвало да спада и икономиката ще се премести по-близо към удовлетворяване на условието за устойчивост".

Най-новите подходи на неокласическата теория на растежа отново се връщат към "капитала", който се интерпретира като сбор от натрупващи се във времето фактори на производството - напр. човешкият капитал и знанието. Тези фактори влияят постоянно върху растежа. В този случай се приема в производствената функция $f(K, L)$ капиталът (K) да се разглежда с намаляващи постъпления, а заетите в производството (L) да са постоянни.